

Sygn. akt III KK 306/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

Protokolant Elżbieta Wawer

w sprawie **W.L.**,

ukaranego za czyn z art. 54 k.w. w zw. z § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 658, ze zm.),

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 29 września 2021 r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w G. z dnia 13 maja 2020 r., sygn. akt II W (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i uniewinnia W.L. od popełnienia
przypisanego mu czynu, a kosztami postępowania w sprawie o
wykroczenie obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w G. z dnia 13 maja 2020 r., sygn. akt II W (...), W.L. został uznany za winnego czynu polegającego na tym, że w dniu 21 kwietnia 2020 r. w G., na dworcu P., nie zastosował się do obowiązku zakrywania

ust i nosa, tj. wykroczenia zakwalifikowanego „z art. 54 k.w. w zw. z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 2020 r. pozycja 658”, za który wymierzono mu grzywnę w wysokości 200 złotych (pkt I) oraz obciążono go kosztami postępowania i wydatkami (pkt II).

Wskazany wyrok nakazowy nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania i uprawomocnił się.

Na podstawie art. 110 § 1 k.p.w. kasację od powyższego wyroku wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zaskarżając go w całości na korzyść W.L.. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego, tj. art. 54 k.w. poprzez niewłaściwe jego zastosowanie w sytuacji, gdy czyn przypisany W.L. nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia” i wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w G. w całości i uniewinnienie W.L. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez Rzecznika Praw Obywatelskich okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

Zasadnie podniesiono w uzasadnieniu kasacji, że w chwili czynu nie obowiązywało już rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 658 ze zm.). Utraciło ono moc na podstawie § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. 2020, poz. 697 ze zm.). Jednakże oba wskazane rozporządzenia zostały wydane na podstawie art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. 2020, poz. 1845 ze zm.), a także oba w § 18 ust. 1 pkt 2 zawierały powszechny obowiązek zakrywania ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych.

Problem prawny będący istotą zarzutu kasacyjnego, dotyczący możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności za wykroczenie z art. 54 k.w. w związku z niedostosowaniem się do powszechnego nakazu zasłaniania ust i nosa zawartego w kolejnych rozporządzeniach „covidowych”, był już przedmiotem wnikliwych rozważań w orzecznictwie Sądu Najwyższego, prowadzących do powstania spójnej linii orzeczniczej (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2021 r., II KK 66/21; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2021 r., II KK 96/21; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2021 r., II KK 220/21; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2021 r., IV KK 238/21; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2021 r., II KK 352/21). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni aprobuje zawarte tam stanowiska i poglądy, a także wnioski z nich wypływające. Nie ma więc potrzeby, aby je ponownie obszernie przytaczać.

Zasadność zarzutu kasacyjnego wynika przede wszystkim z tego, że art. 54 k.w. ma charakter blankietowy i może być uzupełniony przepisem o randze podstawowej wyłącznie jeśli jest to „przepis porządkowy”. Jak słusznie stwierdza Rzecznik Praw Obywatelskich, czynność sprawcza wykroczenia określonego w art. 54 k.w. polega na „wykraczaniu” przeciwko przepisom porządkowym, czyli na takim zachowaniu się w miejscu publicznym, które narusza obowiązujący w określonym miejscu porządek, wyznaczony przepisami porządkowymi. Nie jest takim „przepisem porządkowym” przepis rozporządzenia „covidowego”, mający na celu ochronę zdrowia i życia w związku z epidemią COVID-19.

Niezależnie od tego trzeba stwierdzić, że obowiązujące w chwili czynu przepisy normujące powszechny obowiązek zasłaniania ust i nosa zostały wydane z przekroczeniem ustawowego upoważnienia, zawartego w ustawie o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Upoważnienie to umożliwiało wprowadzenie obowiązku stosowania środków profilaktycznych takich jak zasłanianie ust i nosa wyłącznie względem osób chorych i podejrzanych o zachorowanie, ale nie o charakterze powszechnym.

Dopiero z dniem 29 listopada 2020 r., a więc z chwilą wejścia w życie ustawy z 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020, poz. 2112 ze zm.), Rada Ministrów uzyskała upoważnienie do

uregulowania w rozporządzeniu powszechnego nakazu zakrywania ust i nosa w określonych okolicznościach, miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach, wraz ze sposobem realizacji tego nakazu. Nieprzestrzeganie tego nakazu zostało jednocześnie przez ustawodawcę uznane za wykroczenie z art. 116 § 1a k.w. Wskazane przepisy siłą rzeczy nie mogły stać się podstawą odpowiedzialności obwinionego za czyn popełniony 21 kwietnia 2020 r.

Wobec powyższego należało uchylić zaskarżony wyrok nakazowy i uniewinnić obwinionego W.L. od przypisanego mu czynu (art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.). Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji wyroku.

as